

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΙΑΤΡΩΝ, ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33 Αθήνα
Πληροφορίες : Ε.Παπαφραγκάκη
Τηλέφωνο : 210 82 08 843
E-Mail : dev_a@moh.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 25- 11 - 2022
Αριθμ. πρωτ: Γ5α/Γ.Π.οικ. 69190

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

1. Τις διατάξεις:

- α. του ν. 1278/1982 «Για σύσταση Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας» (105 Α΄)
  - β. της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν.1397/1983 «Εθνικό σύστημα υγείας» (143 Α΄)
  - γ. της παρ. 5Α του αρθ.21 του ν.3580/2007 «Θέματα Οργάνωσης και Λειτουργίας του Ε.Σ.Υ.» (134 Α΄)
  - δ. του άρθρου 6 του ν.δ. 3366/55 «Περί ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος και ιατρικών ειδικοτήτων και άλλων τινών διατάξεων» (258 Α΄)
  - ε. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (148 Α΄).
  - στ. του π.δ. 68/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρώτριας Υπουργού και Υφυπουργών» (155 Α΄).
2. Την υπό στοιχεία Υ32/09-09-2021 Απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας, Ασημίνα Γκάγκα» (4185 Β΄)
  3. Την υπό στοιχεία Γ5α/Γ.Π.οικ.64843/29-8-2018 Υπουργική απόφαση «Σύσταση, μετονομασία ιατρικών ειδικοτήτων, καθορισμός χρόνου και περιεχομένου άσκησης για την απόκτηση τίτλου ειδικότητας» (4138 Β΄)
  4. Την υπό στοιχεία Α2δ/Γ.Π.οικ.9106/5-2-2016 Υπουργική απόφαση «Καθορισμός της διαδικασίας τοποθέτησης ιατρών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα προς απόκτηση ειδικότητας» (314 Β)
  5. Την αριθμ. 824/21-10-2021 απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας και την αριθμ.6297/16-10-2019 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής με το παράρτημα αυτής ως αναπόσπαστο μέρος της.
  6. Το από 02-08-2022 έγγραφο της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας «Σχετικά με την αναγνώριση καταλληλότητας Εκπαιδευτικών Κέντρων των Νοσοκομείων για ειδικευση ιατρών».
  7. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού με την υπό στοιχεία Β1α/οικ. 67968/ 25- 11-2022 εισήγηση της παρ.5 του άρθρου 24 του ν.4270/2014 όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει, της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Υγείας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εγκρίνουμε το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το Βιβλιάριο Εκπαίδευσης Ειδικευόμενου, το οποίο εκδίδεται από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας για την άσκηση των ιατρών στην ειδικότητα της Μαιευτικής και Γυναικολογίας.

ΑΡΘΡΟ 1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Εισαγωγή και Οργάνωση της εκπαίδευσης στη Μαιευτική και Γυναικολογία

Ο συνολικός χρόνος εκπαίδευσης στην ειδικότητα της Μαιευτικής και Γυναικολογίας είναι πέντε (5) έτη. Το πρόγραμμα σπουδών έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας του έτους 2018 (Project for Achieving Consensus by the European Board and College of Obstetrics and Gynaecology, EBCOG-PACT 2018). Πριν την έναρξη της ειδικότητας προηγείται υποχρεωτικό εισαγωγικό σεμινάριο στη Μαιευτική και Γυναικολογία διάρκειας δύο ημερών (Σχήμα 1), στο οποίο περιλαμβάνονται:

- Στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας του γυναικείου γεννητικού συστήματος, ανατομία του προσθίου κοιλιακού τοιχώματος και ελάσσοнос πυέλου, οπισθοπεριτοναϊκού χώρου και περινέου, ανατομία παχέος και λεπτού εντέρου και ανατομία ουρητήρων και ουροδόχου κύστεως,
- Ξενάγηση στο χειρουργείο με εκπαίδευση στην τεχνική πλυσίματος χεριών και εισαγωγής των χειρουργικών γαντιών και του τρόπου ντυσίματος με αποστειρωμένη μπλούζα,
- Εκπαίδευση στα είδη εργαλείων λαπαροτομίας, λαπαροσκόπησης και υστεροσκόπησης, τα είδη ραμμάτων και τις τεχνικές και τους τύπους χειρουργικής συρραφής,
- Στοιχεία καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης (ανάληψη νεογνού και ενήλικα),
- Βασικές κατευθυντήριες οδηγίες στη Μαιευτική και Γυναικολογία,
- Εισαγωγή στο φυσιολογικό τοκετό.

Αντίστοιχα σεμινάρια πραγματοποιούνται και κατά τη διάρκεια της ειδικότητας, πέραν των υποχρεωτικών μετεκπαιδευτικών μαθημάτων και αφορούν την επικαιροποίηση των κατευθυντηρίων οδηγιών και την εκπαίδευση σε ψυχοκοινωνικά (ενδο-οικογενειακή βία, βιασμός κ.α.), ψυχοσωματικά (πχ χρόνιο πυελικό άλγος) και ψυχοσεξουαλικά θέματα, καθώς και θέματα βιοηθικής. Σε όλα τα σεμινάρια χορηγούνται υποχρεωτικά πιστοποιητικά παρακολούθησης, τα οποία θα ενσωματώνονται στο βιβλιάριο σπουδών και πραγματοποιούνται σε εκπαιδευτικά κέντρα που δίνουν πλήρη ειδικότητα.

Το επίπεδο της εκπαίδευσης του ειδικευόμενου ιατρού πρέπει να φθάνει σε επίπεδο αντιμετώπισης – διάγνωσης – εκτέλεσης ιατρικής πράξης και χειρουργικής επέμβασης χωρίς ανάγκη επίβλεψης ειδικευμένου ιατρού (**Βαθμολογία 4**).

Βαθμολογία 1: Παθητική Συμμετοχή, απλή παρακολούθηση.

Βαθμολογία 2: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη αλλά χρήζει στενής παρακολούθησης.

Βαθμολογία 3: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη σε ικανοποιητικό βαθμό και χρήζει μερικής παρακολούθησης.

Βαθμολογία 4: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη χωρίς επιτήρηση.

Βαθμολογία 5: Ο εκπαιδευόμενος είναι σε θέση να διδάξει την ιατρική πράξη ή να εποπτεύει εκπαιδευόμενο μικρότερου έτους.

Ειδικά για τις χειρουργικές επεμβάσεις ορίζεται ένας ελάχιστος αριθμός τις οποίες θα πρέπει κάθε ειδικευόμενος ιατρός να εκτελεί ως «χειρουργός» κατακτώντας την ικανότητα να τις εκτελεί χωρίς επίβλεψη.

ΑΡΘΡΟ 2
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Ο κορμός της ειδικότητας αποτελείται από εννέα (9) εξάμηνα. Στο τέλος της ειδικότητας (δέκατο εξάμηνο) υπάρχουν επιλογές εκπαίδευσης, ανάλογα με την κατεύθυνση που θέλει να ακολουθήσει ο/η κάθε ειδικευόμενος/η ιατρός. Το εξάμηνο αυτό μπορεί να αποτελέσει και την εισαγωγή για περαιτέρω εξειδίκευση σε μία από τις τέσσερις (4) αναγνωρισμένες διεθνώς εξειδικεύσεις της Μαιευτικής και Γυναικολογίας:

1. Εμβρυομητρική ιατρική (fetal-maternal medicine),
2. Αναπαραγωγική ιατρική (reproductive medicine),
3. Γυναικολογική ογκολογία (gynaecological oncology) και
4. Ουρο-γυναικολογία (urogynaecology).

Ο κορμός της ειδικότητας περιλαμβάνει τα γνωστικά αντικείμενα:

1. Γενική Χειρουργική
2. Γενικές γνώσεις και δεξιότητες
3. Παρακολούθηση κύησης
4. Τοκετός και λοχεία
5. Γυναικολογία (καλοήθειες παθήσεις)
6. Αναπαραγωγική ιατρική
7. Ουρογυναικολογία
8. Προκαρκινικές αλλοιώσεις
9. Γυναικολογική ογκολογία
10. Παιδιατρική γυναικολογία και σεξουαλική υγεία
11. Παθήσεις μαστού
12. Μαιευτική και γυναικολογική υπερηχογραφία
13. Γυναικολογική Ενδοσκόπηση (λαπαροσκόπηση και υστεροσκόπηση)

Το τελευταίο κατ' επιλογήν εξάμηνο, το οποίο μπορεί να γίνει και στο εξωτερικό σε αντίστοιχη μονάδα, περιλαμβάνει ένα από τα εξής θέματα:

1. Εμβρυομητρική ιατρική,
2. Γυναικολογία (καλοήθειες παθήσεις),
3. Αναπαραγωγική ιατρική,
4. Γυναικολογική ογκολογία
5. Ουρο-γυναικολογία
6. Νοσήματα κατώτερου γεννητικού συστήματος και σεξολογία
7. Παιδιατρική και εφηβική γυναικολογία
8. Παθήσεις μαστού

Στον Πίνακα 1 και στο Σχήμα 1 φαίνεται η δομή των εξαμήνων εκπαίδευσης. Για εκπαιδευτικούς λόγους θα πρέπει να εναλλάσσονται τα 6μηνα εκπαίδευσης σύμφωνα με το Σχήμα 1. Το 1^ο, το 2^ο, το 5^ο, το 9^ο και το 10^ο εξάμηνο εκπαίδευσης με τους αντίστοιχους εκπαιδευτικούς στόχους υποχρεωτικά πραγματοποιούνται ως έχουν προβλεφθεί στο παρόν πρόγραμμα.

Πίνακας 1. Αναλυτικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης

Πρώτο Έτος Ειδικότητας	
Διήμερο Υποχρεωτικό Εισαγωγικό Σεμινάριο	
1^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Γενική Χειρουργική
2^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στις Παθήσεις Μαστού
Δεύτερο Έτος Ειδικότητας	
3^ο εξάμηνο	1 ^ο Τρίμηνο εκπαίδευση στη Γυναικολογία 2 ^ο Τρίμηνο εκπαίδευση στη Μαιευτική
4^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Μαιευτική
Τρίτο Έτος Ειδικότητας	
5^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Μαιευτική και Γυναικολογική Υπερηχογραφία
6^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Μαιευτική
Τέταρτο Έτος Ειδικότητας	
7^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Γυναικολογία
8^ο εξάμηνο	1 ^ο Τρίμηνο εκπαίδευση στη Γυναικολογία – περιλαμβάνεται και η εκπαίδευση στην Κολποσκόπηση 2 ^ο Τρίμηνο εκπαίδευση στην Επείγουσα Μαιευτική
Πέμπτο Έτος Ειδικότητας	
9^ο εξάμηνο	Εκπαίδευση στη Γυναικολογική Ενδοσκόπηση (λαπαροσκόπηση και υστεροσκόπηση)
10^ο εξάμηνο	Κατ' επιλογήν εξάμηνη εκπαίδευση στην εμβρυομητρική ιατρική, ή στη γυναικολογία (καλοήθεις παθήσεις), ή στην αναπαραγωγική ιατρική, ή στη γυναικολογική ογκολογία ή στην ουρο-γυναικολογία ή στα νοσήματα κατώτερου γεννητικού συστήματος και σεξολογία ή στην παιδιατρική και εφηβική γυναικολογία ή στις παθήσεις μαστού

Σχήμα 1. Ποιοτική και ποσοτική κατανομή των προς απόκτηση δεξιοτήτων στην ειδικότητα της Μαιευτικής και Γυναικολογίας

Σεμινάριο	1 ^ο Έτος 1 ^ο και 2 ^ο εξάμηνο		2 ^ο Έτος 3 ^ο και 4 ^ο εξάμηνο			3 ^ο Έτος 5 ^ο και 6 ^ο εξάμηνο		4 ^ο Έτος 7 ^ο και 8 ^ο εξάμηνο			5 ^ο Έτος 9 ^ο και 10 ^ο εξάμηνο	
	Γ.Χ.	Χ.Μ.	Γ	Μ	Μ	U/S	Μ	Γ	Γ [#]	Μ*	Γ-Ε	επιλογή

Σεμ/ριο

Εισαγωγικό σεμινάριο – Πραγματοποιείται στην Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική και προηγείται της εξάμηνης εκπαίδευσης στη Γενική Χειρουργική

Γ.Χ.

Εκπαίδευση 6 μηνών στη Γενική Χειρουργική. Πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 1^ο Εξάμηνο της εκπαίδευσης σε Χειρουργική Κλινική

Χ.Μ.

Εκπαίδευση 6 μηνών στη Χειρουργική Μαστού. Πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 2^ο Εξάμηνο της εκπαίδευσης σε Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ή Χειρουργική Κλινική

Γ

Εκπαίδευση 12 μηνών στη Γυναικολογία
#= Εκπαίδευση στην Κολποσκόπηση

Μ

Εκπαίδευση 18 μηνών στη Μαιευτική
*= Εκπαίδευση στην Επείγουσα Μαιευτική

U/S

Εκπαίδευση 6 μηνών στην Υπερηχογραφία. Πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 5^ο Εξάμηνο της εκπαίδευσης σε Κλινική με Πιστοποιημένο Τμήμα Εμβρυομητρικής

Γ-Ε

Εκπαίδευση 6 μηνών στη Γυναικολογική Ενδοσκόπηση. Πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 9^ο Εξάμηνο της εκπαίδευσης

επιλογή

Κατ' επιλογήν εκπαίδευση 6 μηνών. Πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 10^ο Εξάμηνο της εκπαίδευσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΕΝΙΚΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Η άσκηση της Μαιευτικής και Γυναικολογίας απαιτεί την ανάπτυξη και εξέλιξη του/της ειδικευόμενου/μενης ιατρού σε σύγχρονο Μαιευτήρα και Γυναικολόγο. Εκτός από την εξάσκηση τεχνικών δεξιοτήτων, οι γιατροί θα πρέπει να καλλιεργήσουν την ικανότητα να επεκτείνουν τις δεξιότητές τους σε διάφορα επίπεδα. Κατά συνέπεια, η γνώση των αρχών ηθικής και δεοντολογίας, η επικοινωνία και η ικανότητα να αποκτούν και ταυτόχρονα να ανανεώνουν διαρκώς τη γνώση αποτελούν απαραίτητα στοιχεία επαγγελματικής εξέλιξης.

Ο/η ειδικευόμενος/μενη Μαιευτικής και Γυναικολογίας θα πρέπει μέχρι το τέλος του χρόνου ειδικότητας να κατέχει τα παρακάτω:

A. Φροντίδα ασθενών

- Να συμπεριφέρεται με ενδιαφέρον και σεβασμό στις ασθενείς και τις οικογένειές τους
- Να συλλέγει τις απαραίτητες πληροφορίες με ακριβή και πλήρη λήψη ιατρικού ιστορικού και φυσικής/αντικειμενικής εξέτασης
- Να παίρνει αποφάσεις μετά τη σωστή ενημέρωση της ασθενούς (informed decision) σχετικά με διαγνωστικά και θεραπευτικά μέσα, βάσει των χαρακτηριστικών της κάθε ασθενούς και των επιλογών αυτής, τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και την κλινική του κρίση
- Να αναπτύσσει, προσαρμόζει και διεκπεραιώνει αποτελεσματικό πλάνο αντιμετώπισης της ασθενούς
- Να συμβουλεύει και να εκπαιδεύει τις ασθενείς και τις οικογένειές τους
- Να χρησιμοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρει η επιστήμη της πληροφορικής για να υποστηρίξει τα ανωτέρω
- Να έχει την ικανότητα να πραγματοποιήσει όλες τις ιατρικές και επεμβατικές πράξεις που σχετίζονται με τη γενική άσκηση της ειδικότητας της Μαιευτικής και Γυναικολογίας
- Να κατανοεί τις διαφορές μεταξύ διαγνωστικών δοκιμασιών (diagnostic tests) και δοκιμασιών πληθυσμιακού ελέγχου (screening tests) απαραίτητων για τη γενική άσκηση της ειδικότητας της Μαιευτικής και Γυναικολογίας
- Να προσφέρει υπηρεσίες προαγωγής της υγείας και πρόληψης
- Να συνεργάζεται με επαγγελματίες υγείας και συναδέλφους άλλων ειδικοτήτων για την καλύτερη φροντίδα των ασθενών

B. Ιατρική γνώση

- Να διαθέτει γνώσεις πάνω σε εγκατεστημένες αλλά και εξελισσόμενες βιοϊατρικές, κλινικές και γνωστικές (πχ επιδημιολογικές, κοινωνικής συμπεριφοράς) επιστήμες και να μπορεί να χρησιμοποιεί τις γνώσεις αυτές στη φροντίδα των ασθενών
- Να επιδεικνύει διερευνητική και αναλυτική σκέψη σχετικά με κλινικές περιπτώσεις
- Να επιδεικνύει εις βάθος κατανόηση των στοιχείων των βασικών επιστημών (basic sciences) στα οποία βασίζεται η υγεία της γυναίκας και να μπορεί να εφαρμόσει αυτή τη γνώση στην επίλυση κλινικών προβλημάτων (clinical problem solving), στη λήψη κλινικών αποφάσεων (clinical decision making) και την κλινική σκέψη.

Γ. Διαπροσωπικές σχέσεις και επικοινωνία

- Να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τις ασθενείς χρησιμοποιώντας γλώσσα κατανοητή σε αυτές, σύμφωνα με την ηλικία, την εκπαίδευση, το πολιτιστικό και το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο
- Να διατηρεί πλήρεις, ενημερωμένους και ευανάγνωστους ιατρικούς φακέλους
- Να επικοινωνεί αποτελεσματικά με το προσωπικό της κλινικής

Δ. Επαγγελματισμός

- Να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ασθενών και της κοινωνίας με σεβασμό, συμπάθεια και ακεραιότητα
- Να λειτουργεί με υπευθυνότητα απέναντι στις ασθενείς, με ειλικρίνεια, ακρίβεια και αποτελεσματικότητα
- Να επιδιώκει την αριστεία και τη διαρκή ανάπτυξη και εξέλιξη
- Να δείχνει αφοσίωση στις αρχές της ηθικής και δεοντολογίας σχετικά με την παροχή κλινικής φροντίδας
- Να μπορεί να περιγράψει τη διαδικασία λήψης συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση (informed consent)
- Να είναι εξοικειωμένος/η με τις στρατηγικές που ακολουθούνται για την επίλυση νομικών και ηθικών ζητημάτων κατά την παροχή φροντίδας υγείας, όπως σε περιπτώσεις κηδεμονίας για ασθενείς που δεν μπορούν να λάβουν αποφάσεις, επιλογής θεραπείας για το τέλος της ζωής (end-of-life treatment), ανάνηψης ή μη ανάνηψης, διατήρησης στη ζωή με μηχανική υποστήριξη ή απόσυρση της υποστήριξης, λήψης συγκατάθεσης από ανήλικη
- Να περιγράφει τους ηθικούς προβληματισμούς που προκύπτουν κατά την εφαρμογή συνήθων μαιευτικών και γυναικολογικών τεχνικών
- Να γνωρίζει τεχνικές διαχείρισης του άγχους
- Να αναγνωρίζει το υπερβολικό άγχος ή την κατάχρηση ουσιών ή τη στέρηση ύπνου
- Να διατηρεί την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αφορούν ασθενείς, εφαρμόζοντας τακτικές που εξασφαλίζουν το απόρρητο και αποφεύγοντας πράξεις που το θέτουν σε κίνδυνο, εντός του συστήματος υγείας
- Να δείχνει ευαισθησία σχετικά με τον πολιτισμό, τις ηλικίες, τις ερωτικές προτιμήσεις, συμπεριφορές, κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, τα πιστεύω και τις αναπηρίες των ασθενών και των συναδέλφων

Ε. Μάθηση και βελτίωση στην καθημερινή πράξη

- Να είναι σε θέση να εντοπίζει ανεπάρκειες (γνώσεις, δεξιότητες, διαδικασίες παροχής φροντίδας υγείας) και να βρίσκεται σε διαρκή επαγρύπνηση για τη βελτίωση αυτών, με τρόπο συστηματικό, σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες
- Να αναζητεί περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις ασθενείς του αλλά και τον γενικό πληθυσμό από τον οποίο προέρχονται οι ασθενείς του
- Θα πρέπει να διευκολύνει την εκπαιδευτική διαδικασία για τους φοιτητές και άλλους επαγγελματίες υγείας

ΣΤ. Άσκηση της ιατρικής στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Υγείας

- Να κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο η φροντίδα των ασθενών και άλλες πρακτικές επηρεάζουν τις άλλες ειδικότητες, τους άλλους επαγγελματίες υγείας, το συνολικό σύστημα υγείας και τελικά την κοινωνία
- Να κατανοεί τις διαδικασίες απόκτησης άδειας λειτουργίας για τμήματα του νοσοκομείου (π.χ. Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής) και πιστοποίησης (π.χ. Νοσοκομείο φιλικό προς τα βρέφη)
- Να εφαρμόζει αποδοτική (cost-effective) παροχή υγείας (healthcare) και κατανομή των πόρων (cost allocation), χωρίς να επηρεάζεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Να έχει κατανόηση της διαχείρισης κινδύνου και της ιατρικής ευθύνης, αναγνωρίζοντας τους βασικούς τρόπους αποφυγής νομικής απαίτησης, τα είδη της ασφάλειας που υπάρχουν, τις πιο

συχνές αιτίες νομικής απαίτησης από γιατρό και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει σε τέτοια περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Α. Εκπαίδευση στη Γενική Χειρουργική

Η εκπαίδευση κατά το πρώτο εξάμηνο της ειδικότητας της Μαιευτικής και Γυναικολογίας πραγματοποιείται σε Χειρουργική Κλινική (πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο) με βάση την υπό στοιχεία Γ5α/Γ.Π.οικ.64843/29-8-2018 Υπουργική απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας (Β'4138). Στο πρώτο εξάμηνο της εκπαίδευσης ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη οφείλει να αποκτήσει όλες εκείνες τις βασικές χειρουργικές γνώσεις και δεξιότητες που είναι αναγκαίες για την ασφαλή και αποτελεσματική διαχείριση του χειρουργικού ασθενούς καθώς και την ασφαλή και αποτελεσματική παρουσία και συμμετοχή του στο χώρο του χειρουργείου. Στο παρόν κεφάλαιο ακολουθεί η αναλυτική περιγραφή των στόχων που καλούνται οι εκπαιδευόμενοι να κατακτήσουν κατά το πρώτο έτος της ειδικότητάς τους. Η αξιολόγησή τους είναι χωρισμένη σε βασικούς πυλώνες εκπαίδευσης και πραγματοποιείται με το σύστημα αξιολόγησης από το 1 έως και το 5 όπως περιγράφεται ακολούθως:

Βαθμολογία 1: Παθητική Συμμετοχή, απλή παρακολούθηση

Βαθμολογία 2: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη αλλά χρήζει στενής παρακολούθησης

Βαθμολογία 3: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη σε ικανοποιητικό βαθμό και χρήζει μερικής παρακολούθησης

Βαθμολογία 4: Ο εκπαιδευόμενος πραγματοποιεί την ιατρική πράξη χωρίς επιτήρηση

Βαθμολογία 5: Ο εκπαιδευόμενος είναι σε θέση να διδάξει την ιατρική πράξη ή να εποπτεύει εκπαιδευόμενο μικρότερου έτους

Στόχος του συστήματος εκπαίδευσης είναι το επίπεδο γνώσεων να βαθμολογηθεί τουλάχιστον με Τέσσερα (4). Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης ο εκάστοτε εκπαιδευτής που διαπιστώνει τη πρόοδο του εκπαιδευόμενου σε ανώτερο επίπεδο γνώσης το δηλώνει ενυπογράφως στο Βιβλιάριο του εκπαιδευόμενου. Στην περίπτωση των χειρουργικών επεμβάσεων που περιγράφονται ακολούθως και αφορούν μόνο το πρώτο έτος ειδικότητας δεν απαιτείται αξιολόγηση της ικανότητας εκτέλεσης της χειρουργικής επέμβασης αλλά καταγραφή του αριθμού περιστατικών (απαιτείται να προσδιορίζονται τα αρχικά του ασθενούς, η ημερομηνία, το είδος της επέμβασης και η θέση του ειδικευομένου στην επέμβαση).

Η τοποθέτηση για το πρώτο εξάμηνο της ειδικότητας είναι ενιαία σε Χειρουργική Κλινική Υποδοχής μετά το διορισμό στη Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική Προέλευσης. Μετά το πέρας του εξαμήνου ο Διευθυντής της Χειρουργικής Κλινικής Υποδοχής συνυπογράφει το Βιβλιάριο του εκπαιδευόμενου. Σε περίπτωση που κάποιος στόχος εκπαίδευσης δεν έχει κατακτηθεί, ο Διευθυντής της Χειρουργικής Κλινικής Υποδοχής οφείλει να ενημερώσει τον Διευθυντή της Μαιευτικής – Γυναικολογικής Κλινικής Προέλευσης για τους λόγους που οδήγησαν στην αδυναμία εκπλήρωσης του στόχου.

Στόχοι Εκπαίδευσης στη Γενική Χειρουργική

Οι στόχοι του 1^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσης πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γενικής Χειρουργικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης και πιστοποίησης της ιατρικής ειδικότητας της Γενικής Χειρουργικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS) του 2013 και έχουν

προσαρμοστεί στις ανάγκες της Ιατρικής Ειδικότητας της Μαιευτικής και Γυναικολογίας.

1. Κλινική εξέταση και διάγνωση

- Λήψη Ατομικού και Οικογενειακού Ιστορικού
- Χειρουργική Σημειολογία και Κλινική Εξέταση
- Διαφορική Διάγνωση Χειρουργικών Νοσημάτων

2. Προεγχειρητική φροντίδα ασθενούς

- Ενημέρωση ασθενούς αναφορικά με την επέμβαση και τις δυνητικές επιπλοκές της και λήψη ενυπόγραφης συγκατάθεσης
- Έλεγχος καταλληλότητας ασθενούς
- Αναγνώριση συννοσημάτων και κατάλληλη αντιμετώπιση αυτών
- Εκτίμηση κινδύνου θρομβοεμβολικών επεισοδίων και λήψη προφυλακτικών μέσων

3. Διεγχειρητική φροντίδα ασθενούς

- Κατάλληλη τοποθέτηση ασθενούς στη χειρουργική τράπεζα ανάλογα με το είδος της επέμβασης
- Γνώση των επιπλοκών που προκύπτουν από λάθος τοποθέτηση
- Εφαρμογή μέσων ασηψίας
- Προετοιμασία χειρουργικού πεδίου
- Γνώση των χειρουργικών λαβίδων και εργαλείων
- Γνώση των βασικών τομών επί του δέρματος
- Γνώση των βασικών χειρουργικών τεχνικών

4. Μετεγχειρητική φροντίδα ασθενούς

- Διαχείριση μετεγχειρητικής αναλγησίας
- Παρακολούθηση μετεγχειρητικής πορείας
- Πρόληψη, αναγνώριση και αντιμετώπιση μετεγχειρητικών επιπλοκών
- Διαχείριση ισοζυγίου προσλαμβανομένων – αποβαλλομένων υγρών
- Οξεοβασική ισορροπία
- Θρέψη μετεγχειρητικού ασθενούς (εντερική και παρεντερική)

5. Επεμβατικές ιατρικές πράξεις

- Τοποθέτηση καθετήρα τύπου Foley (κατ' ελάχιστον 20)
- Τοποθέτηση ρινογαστρικού σωλήνα τύπου Levin (κατ' ελάχιστον 20)
- Τοποθέτηση κεντρικής φλεβικής γραμμής (κατ' ελάχιστον 10)
- Παροχέτευση αποστημάτων, λήψη βιοψιών και εκτομή καλοηθών κυστών και λιπωμάτων (κατ' ελάχιστον 20 σε επίπεδο εξωτερικού ιατρείου)
- Συρραφή και περιποίηση τραυμάτων (κατ' ελάχιστον 10 σε επίπεδο εξωτερικού ιατρείου)
- Αντιμετώπιση και περιποίηση χρόνιων πληγών (κατ' ελάχιστον 5)

6. Χειρουργικές Επεμβάσεις

- Αντιμετώπιση κηλόν (ομφαλοκήλες, μετεγχειρητικές κήλες, μέσης γραμμής, βουβωνοκήλες) με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10 ως χειρουργός
- Σκωληκοειδεκτομές με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 10 εκ των οποίων τις 5 ως χειρουργός και 5 ως πρώτος ή δεύτερος βοηθός
- Χειρουργική προσπέλαση κοιλίας – είσοδος στην περιτοναϊκή κοιλότητα – σύγκλειση χειρουργικών τομών με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 30 ως χειρουργός. Διευκρινίζεται ότι στις επεμβάσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη πρέπει να είναι σε θέση να εισέλθει με ασφάλεια στην περιτοναϊκή κοιλότητα και να μπορεί να ανταπεξέλθει στη σύγκλειση της τομής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ

Το δεύτερο εξάμηνο της εκπαίδευσης είναι αφιερωμένο στην χειρουργική παθολογία και τη χειρουργική του μαστού. Μετά το πέρας του εξαμήνου αυτού ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη οφείλει να γνωρίζει τα νοσήματα που σχετίζονται με το μαστό και την αντιμετώπισή τους, τις βασικές αρχές διαγνωστικής των νοσημάτων του μαστού και να μπορεί να παράσχει συμβουλευτική αναφορικά με τον πληθυσμιακό έλεγχο.

Η τοποθέτηση για το δεύτερο εξάμηνο της ειδικότητας είναι σε Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική. Σε περίπτωση που η Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική δεν διαθέτει Τμήμα Μαστού δύναται η μετακίνηση του εκπαιδευόμενου σε άλλη Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ή σε Χειρουργική Κλινική. Σε περίπτωση μετακίνησης, μετά το πέρας του δεύτερου εξαμήνου ο Διευθυντής της Μαιευτικής και Γυναικολογικής Κλινικής ή της Χειρουργικής Κλινικής συνυπογράφει το Βιβλιάριο του εκπαιδευόμενου. Σε περίπτωση που κάποιος στόχος εκπαίδευσης δεν έχει κατακτηθεί, ο εκάστοτε Διευθυντής οφείλει να ενημερώσει τον Διευθυντή της Μαιευτικής – Γυναικολογικής Κλινικής Προέλευσης για τους λόγους που οδήγησαν στην αδυναμία εκπλήρωσης του στόχου.

- Στο παρόν κεφάλαιο ακολουθεί η αναλυτική περιγραφή των στόχων που καλούνται οι εκπαιδευόμενοι να κατακτήσουν κατά το πρώτο έτος της ειδικότητάς τους. Η αξιολόγηση τους είναι χωρισμένη σε βασικούς πυλώνες εκπαίδευσης και πραγματοποιείται με το σύστημα αξιολόγησης από το 1 έως και το 5. Στόχος του συστήματος εκπαίδευσης είναι να βαθμολογηθεί το επίπεδο γνώσεων τουλάχιστον με Τέσσερα (4). Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης ο εκάστοτε εκπαιδευτής που διαπιστώνει τη πρόοδο του εκπαιδευόμενου σε ανώτερο επίπεδο γνώσης το δηλώνει ενυπογράφως στο Βιβλιάριο του εκπαιδευόμενου. Στη περίπτωση των χειρουργικών επεμβάσεων που περιγράφονται ακολούθως και αφορούν μόνο το πρώτο έτος ειδικότητας δεν απαιτείται αξιολόγηση της ικανότητας εκτέλεσης της χειρουργικής επέμβασης αλλά καταγραφή του αριθμού περιστατικών. Απαιτείται να προσδιορίζονται τα αρχικά του ασθενούς, η ημερομηνία, το είδος της επέμβασης, καθώς και η θέση του ειδικευομένου στην επέμβαση.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στις Παθήσεις Μαστού

Οι στόχοι του 2^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσης πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γυναικολογίας και Μαιευτικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας (EBCOG – PACT, 2018) και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS).

1. Κλινική εξέταση και διάγνωση

- Λήψη ατομικού και οικογενειακού ιστορικού
- Κλινική εξέταση μαστού
- Διαφορική διάγνωση συχνότερων νοσημάτων μαστού
- Πληθυσμιακός έλεγχος
- Εκτίμηση κινδύνου, συμβουλευτική, γενετική προδιάθεση και προληπτικές παρεμβάσεις
- Διαχείριση των παθήσεων μαστού

2. Απεικονιστικός έλεγχος μαστού

- Εκτίμηση μαστογραφίας και άλλων απεικονιστικών τεχνικών (υπερηχογράφημα, μαγνητική τομογραφία κ.ά.)

3. Επεμβατικές διαγνωστικές μέθοδοι

- Βιοψίες με βελόνη με ελάχιστο αριθμό τις 10

- Χειρουργικές βιοψίες μαστού με ελάχιστο τις 10
- 4. Χειρουργικές επεμβάσεις**
- Ογκεκτομές μαστού με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 10, ως χειρουργός ή βοηθός
  - Μαστεκτομές με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 10, ως χειρουργός ή βοηθός
  - Λεμφαδένας φρουρός μασχάλης ή λεμφαδενεκτομή μασχάλης με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 10, ως χειρουργός ή βοηθός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ

ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΙΑ

Η εκπαίδευση στη Μαιευτική και Γυναικολογική Υπερηχογραφία πραγματοποιείται υποχρεωτικά στο 5^ο εξάμηνο της εκπαίδευσης σε εξειδικευμένο Τμήμα Γυναικολογικής Υπερηχογραφίας και Εμβρυομητρικής Ιατρικής. Οι στόχοι του 5^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσης πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γυναικολογίας και Μαιευτικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας (EBCOG – PACT, 2018) που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS) καθώς και των συστάσεων της εκπαιδευτικής επιτροπής της Παγκόσμιας Εταιρείας Υπερήχων στη Μαιευτική και Γυναικολογία (International Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology – ISUOG) όπως δημοσιεύτηκαν το 2013.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στη Μαιευτική και Γυναικολογική Υπερηχογραφία

1. Υπερηχογράφημα 1^{ου} τριμήνου

- Προσδιορισμός θέσης εμφύτευσης
- Αναγνώριση καρδιακής λειτουργίας
- Προσδιορισμός ηλικίας κύησης
- Προσδιορισμός αριθμού εμβρύων
- Προσδιορισμός χοριονικότητας
- Προσδιορισμός μήκους τραχήλου

2. Υπερηχογράφημα 3^{ου} τριμήνου

- Βιομετρία εμβρύου
- Προσδιορισμός μήκους τραχήλου
- Προσδιορισμός δείκτη αμνιακού υγρού
- Προσδιορισμός θέσης πλακούντα
- Προσδιορισμός προβάλλουσας μοίρας εμβρύου
- Προσδιορισμός Doppler ομφαλικής αρτηρίας

3. Υπερηχογράφημα στη Γυναικολογία

- Εκτίμηση φυσιολογικού και παθολογικού ενδομητρίου
- Εκτίμηση φυσιολογικού και παθολογικού μυομητρίου
- Εκτίμηση και προσδιορισμός όγκου ωοθήκης
- Εκτίμηση κυστικών μορφωμάτων ωοθήκης και εφαρμογή του δείκτη RMI

Η αξιολόγηση του εκπαιδευόμενου βασίζεται στο σύστημα Βαθμολόγησης από το 1 έως και το 5. Ο ελάχιστος βαθμός που απαιτείται για κατάκτηση του στόχου είναι το 4. Επιπρόσθετα, πέρα από την επάρκεια εκτέλεσης απαιτείται η διενέργεια κατ' ελάχιστον 50 υπερηχογραφημάτων αρχόμενης κύησης, 50 τρίτου τριμήνου και 50 γυναικολογικών.

Προσοχή: Ο/η ειδικευόμενος/μενη υποχρεούται να διατηρεί έντυπο ή ηλεκτρονικό αρχείο στο οποίο να αποτυπώνονται οι βασικές μετρήσεις και οι λήψεις τους για το σύνολο των

υπερηχογραφικών εξετάσεων που πραγματοποιήσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 **ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ**

Η εκπαίδευση στη Μαιευτική διαρκεί δεκαοχτώ (18) μήνες που κατανέμονται στο 2^ο, 3^ο και 4^ο έτος της ειδικότητας. Η εκπαίδευση στη Μαιευτική αφορά α) στην παρακολούθηση της κύησης και β) στην διεκπεραίωση του τοκετού και την επιτυχή αντιμετώπιση των επιπλοκών της λοχείας. Και οι δύο συνιστώσες θεωρούνται ίσης σημασίας για την πλήρη και ουσιαστική απόκτηση γνώσεων στη Μαιευτική.

Α. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

Εκτός από την κατανόηση και αναγνώριση των φυσιολογικών αλλαγών που επιτελούνται κατά τη διάρκεια μιας κύησης, ο/η ειδικευόμενος/-μενη Μαιευτήρας Γυναικολόγος θα πρέπει να είναι σε θέση να οργανώσει ένα πρόγραμμα παρακολούθησης της κύησης και να αναζητήσει τη συνδρομή άλλων ειδικοτήτων ή υποειδικοτήτων όταν αυτό κριθεί αναγκαίο, πριν τη σύλληψη ή κατά την διάρκεια μιας εγκυμοσύνης.

- Θα πρέπει να μπορεί να εντοπίσει από το ιστορικό, τη φυσική εξέταση και τον εργαστηριακό έλεγχο παράγοντες κινδύνου για πιθανή εμφάνιση επιπλοκών
- Θα πρέπει να μπορεί να αποφασίσει για τον σωστό χρόνο αλλά και τον σωστό τρόπο τοκετού
- Θα πρέπει να γνωρίζει τις βασικές αρχές ανάνηψης του νεογνού
- Θα πρέπει να γνωρίζει τις αρχές της μαιευτικής αναισθησίας (γενική ή τοπική / περιοχική αναισθησία) καθώς και τις πιθανές επιπλοκές αυτής και την αντιμετώπισή τους (υπόταση, επιληπτική κρίση, αναπνευστική δυσχέρεια)

Στόχοι Εκπαίδευσης στην Παρακολούθηση της κύησης

1. Βασικές επιστημονικές γνώσεις και παθοφυσιολογία

- Γενετική
- Φυσιολογία
- Εμβρυολογία και αναπτυξιακή βιολογία
- Ανατομία
- Ιστολογία
- Ανοσολογία και πώς επηρεάζεται η ανοσολογική απόκριση της μητέρας από την εγκυμοσύνη, πότε αναπτύσσεται η εμβρυϊκή ανοσολογική απόκριση

2. Φαρμακολογία

- Συμπληρώματα διατροφής
- Επίδραση της κύησης στη συγκέντρωση των φαρμάκων στον ορό και τους ιστούς
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά φαρμάκων διαπλακουντιακά
- Φάρμακα που προκαλούν τερατογένεση
- Πιθανές επιδράσεις αντιφλεγμονωδών, αναλγητικών, αντισταμινικών και αποσυμφορητικών σκευασμάτων, καθώς και βιταμινών και συμπληρωμάτων

3. Προγεννητική φροντίδα

- Φροντίδα πριν τη σύλληψη. Πιθανή θετική επίδραση αλλαγών στον τρόπο ζωής (lifestyle modifications)
- Κύηση στην εφηβεία
- Γενετική συμβουλευτική (ερμηνεία αυχενικής διαφάνειας, double test, triple test, αμνιοπαρακέντηση, λήψη χοριονικών λαχνών, μη επεμβατικός τρόπος προγεννητικής διάγνωσης - non-invasive prenatal testing, NIPT)

- Προγεννητική φροντίδα (εμβολιασμοί, ενημέρωση για τις ωφέλειες του θηλασμού κ.ά.)
- Παρακολούθηση εμβρύου (NST, υπερηχογράφημα αρχόμενης κύησης, βιοφυσικό προφίλ, Doppler υπερηχογραφία)

4. Γενικές επιπλοκές

- Κύηση και σακχαρώδης διαβήτης
- Κύηση και παθήσεις του ουροποιητικού
- Κύηση και λοιμώξεις
- Κύηση και προϋπάρχουσα υπέρταση
- Κύηση και αιματολογικές διαταραχές
- Κύηση και παθήσεις της καρδιάς και των πνευμόνων
- Κύηση και γαστρεντερικές παθήσεις
- Κύηση και νευρολογικές νόσοι
- Κύηση και ενδοκρινολογικές διαταραχές
- Κύηση και νόσοι του κολλαγόνου και αυτοάνοσα νοσήματα
- Ψυχιατρικές διαταραχές και χρήση φαρμάκων για ψυχιατρικές διαταραχές κατά τη διάρκεια της κύησης
- Επείγουσα ιατρική στην κύηση
- Χρήση ουσιών
- Δερματολογικές παθήσεις
- Κύηση και παχυσαρκία
- Κύηση σε μεγάλη ηλικία
- Εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση και πνευμονική εμβολή
- Κύηση και εξαρτηματικοί όγκοι. Συμβουλευτική με ειδικό ογκολόγο για την επιλογή του τρόπου αντιμετώπισης και του χρόνου τοκετού σε περίπτωση νεοπλασίας κατά τη διάρκεια της κύησης.

5. Μαιευτικές επιπλοκές

- Αποβολές 2^{ου} τριμήνου
- Πρόωρος τοκετός
- Αιμορραγία
- Υπερτασική νόσος της κύησης – προεκλαμψία – σύνδρομο HELLP
- Πολύδυμη κύηση
- Ενδομήτρια καθυστέρηση της ανάπτυξης
- Ισοανοσοποίηση και αλλοάνοση θρομβοπενία
- Παράταση κύησης
- Πρόωρη ρήξη των υμένων
- Πρόωρες συστολές μήτρας
- Χορήγηση κορτικοστεροειδών για την ωρίμανση των πνευμόνων
- Ενδομήτριος εμβρυϊκός θάνατος
- Ανώμαλες προβολές
- Χολόσταση στην κύηση
- Επιπλοκές σε επόμενη κύηση μετά από επιλεγμένη κύηση και τοκετό
- Κύηση άγνωστης εντόπισης
- Υπερέμεση
- Επανειλημμένες αποβολές 1^{ου} τριμήνου
- Αιμορραγίες 1^{ου} τριμήνου
- Αιμορραγίες 2^{ου} και 3^{ου} τριμήνου
- Streptococcus group B
- Τραύμα στην κύηση

- Ολιγάμνιο
- Πολυάμνιο
- Παράταση κύησης
- Περιγεννητικές λοιμώξεις (τοξοπλάσμωση, ερυθρά, σύφιλη, έρπης, παρβοϊός Β19, CMV)

6. Χειρουργικές Επεμβάσεις

- Περίδεση Τραχήλου με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο των 5 (≥ 5) ως Χειρουργός.

B. ΤΟΚΕΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΧΕΙΑ

Πέρα από την επιτυχή παρακολούθηση της κύησης και την εξασφάλιση του καλώς έχειν της μητέρας και του νεογνού εξίσου σημαντική είναι και η απόκτηση όλων εκείνων των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ασφαλή μαιευση και την αντιμετώπιση όλων των δυνητικών επιπλοκών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ομαλή εξέλιξη του τοκετού. Τέλος, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις που αφορούν στην παροχή πρώτων βοηθειών και την ανάνηψη του νεογνού, καθώς και στην αντιμετώπιση των επιπλοκών της λοχείας.

Στόχοι Εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση του τοκετού και της λοχείας

1. Φροντίδα κατά τον τοκετό

- Εκτίμηση της κατάστασης του εμβρύου κατά τον τοκετό
- Τοκετός - διαχείριση επιτόκων στην αίθουσα τοκετών
- Πρόκληση τοκετού
- Αδυναμία προόδου τοκετού
- Κεχρωσμένο αμνιακό υγρό με μηκόνιο
- Κολπικός τοκετός μετά από καισαρική τομή
- Αναισθησία και αναλγησία
- Υποβοηθούμενος κολπικός τοκετός
- Δυστοκία ώμων και χειρισμοί
- Αιμορραγία μετά τον τοκετό (τοποθέτηση Βακί ή Ebb και ραφή Β-Lynch – εκτέλεση το ελάχιστο σε πρόπλασμα)
- Κολπικός τοκετό ισχιακής προβολής με χρήση των χειρισμών το ελάχιστο σε πρόπλασμα

2. Φροντίδα νεογνού

- Εκτίμηση του νεογνού
- Αλγόριθμοι ανάνηψης
- Θηλασμός

3. Λοχεία και επιπλοκές

- Αιμορραγία μετά τον τοκετό
- Αντιμετώπιση ειλεού
- Εν τω βάθει φλεβοθρόμβωση
- Πνευμονική εμβολή
- Αντιμετώπιση λοιμώξεων
- Διαταραχές της ούρησης και τραυματισμοί της ουροδόχου κύστης
- Μαστίτιδα

4. Χειρουργικές Επεμβάσεις και Τοκετοί

- Φυσιολογικοί τοκετοί με αριθμό τοκετών τουλάχιστον 50 ως χειρουργός. (Εξαιρέση αποτελούν ιατροί που ειδικεύονται σε μερικής άσκησης κλινικές /τμήματα οι οποίοι οφείλουν κατά το 2^ο έτος της ειδικότητας να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον 15 τοκετούς ως χειρουργοί)

- Αναρροφητικές εμβρυουλκίες με αριθμό επεμβατικών τοκετών τουλάχιστον 10 ως χειρουργός
- Καισαρικές τομές με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 30 ως χειρουργός. Εξαίρεση αποτελούν ιατροί που ειδικεύονται σε μερικής άσκησης κλινικές /τριήματα οι οποίοι οφείλουν κατά το 2^ο έτος της ειδικότητας να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον 10 καισαρικές τομές ως βοηθοί).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

Η εκπαίδευση στη γυναικολογία διαρκεί δώδεκα (12) μήνες που κατανέμονται στο 2^ο (όχι περισσότερο από 3 μήνες) και στο 4^ο έτος. Η εκπαίδευση στη γυναικολογία συμπληρώνεται από την εξάμηνη εκπαίδευση στη γυναικολογική ενδοσκόπηση που πραγματοποιείται στο 9^ο εξάμηνο της εκπαίδευσης και αποτελεί την αφετηρία για την επιλογή του καταλληλότερου γνωστικού αντικειμένου για το κατ' επιλογήν 10^ο εξάμηνο.

Η εκπαίδευση στη γυναικολογία κατανέμεται στους ακόλουθους τομείς:

- Γυναικολογία – Καλοήθειες Παθήσεις
- Αναπαραγωγική Ιατρική
- Ουρο-γυναικολογία και Διαταραχές πυελικού εδάφους
- Προκαρκινικές αλλοιώσεις αιδοίου και τραχήλου
- Γυναικολογική ογκολογία
- Παιδιατρική και εφηβική γυναικολογία και σεξολογία

Η εκπλήρωση των στόχων σε κάθε έναν από τους 6 τομείς γίνεται ταυτόχρονα και σωρευτικά.

Α. ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ – ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

Κατά την εκπαίδευση στη Γυναικολογία – Καλοήθειες Παθήσεις, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει όλες εκείνες τις γνώσεις και δεξιότητες που είναι αναγκαίες για την αντιμετώπιση των συχνότερων γυναικολογικών ζητημάτων που αφορούν την ολιστική αντιμετώπιση, τη συμβουλευτική, τις προτάσεις για τροποποίηση των συνθηκών ζωής, την αντισύλληψη και τον εμβολιασμό. Τέλος, ο εκπαιδευόμενος οφείλει να αναπτύξει όλες εκείνες τις χειρουργικές ικανότητες που θα του είναι αναγκαίες για την ασφαλή εκτέλεση των συνηθέστερων γυναικολογικών επεμβάσεων.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στη Γυναικολογία – Καλοήθειες Παθήσεις

1. Γυναικολογική εξέταση

- Θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του την ηλικία, το φυλετικό και πολιτιστικό υπόβαθρο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τον τρόπο ζωής, την προσωπικότητα, το επίπεδο ψυχικής υγείας, την ενημέρωση σε θέματα υγείας και το επίπεδο άνεσης ή σεμνότητας της κάθε ασθενούς
- Πλήρες ιατρικό ιστορικό, γενετικά νοσήματα
- Κλινική εξέταση
- Πλάνο ιατρικής διαχείρισης, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε ασθενούς

2. Πληθυσμιακός έλεγχος (screening)

- έως 12 ετών: συμβουλευτική
- 13-18 ετών: χρήση ουσιών, αντισύλληψη, πρόληψη σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, ανεπιθύμητη κύηση, διατροφή και άσκηση, εμβολιασμός για HPV, γρίπη και ηπατίτιδα Β
- 19-39 ετών: φυσιολογία αναπαραγωγικού κύκλου, γονιμότητα, σεξουαλική υγεία, έλεγχος μαστών (μαστίτιδα, γαλακτόρροια, μαστωδυνία, όγκοι μαστού), διαταραχές εμμήνου ρύσεως, ψυχοκοινωνική υγεία, παροχή συμβουλευτικής σχετικά με την αναπαραγωγική υγεία σε άτομα με αναπτυξιακές διαταραχές και αναπηρίες)

- 40-64 ετών: υπογονιμότητα, περιεμμηνοπαυσιακά και εμμηνοπαυσιακά συμπτώματα, αντιμετώπιση της γήρανσης του οργανισμού με αλλαγές στον τρόπο ζωής, ορμονική θεραπεία υποκατάστασης, πρόληψη και αντιμετώπιση οστεοπόρωσης, εκτίμηση κινδύνου για διάφορους καρκίνους (πχ πνεύμονα, μαστού, ενδομητρίου, ωοθηκών, παχέως εντέρου και δέρματος), ψυχοκοινωνική υγεία, αντιμετώπιση των βασικών κινδύνων για καρδιαγγειακή νόσο
- άνω των 65 ετών: βελτίωση ποιότητας ζωής και επιμήκυνση του ελεύθερου νόσου διαστήματος, πρόληψη καταγμάτων, ακράτεια, προσαρμογή δόσεων φαρμακευτικών σκευασμάτων λόγω αλλαγής της φαρμακοκινητικής με την πάροδο της ηλικίας, εκτίμηση γνωσιακών λειτουργιών (πρόληψη και εκτίμηση του κινδύνου άνοιας)

3. Εμβολιασμός

- HPV, ερυθρά, ιλαρά, μηνιγγίτιδα, ανεμοβλογιά, ηπατίτιδα Α και Β, γρίπη, πνευμονιοκοκκική πνευμονία, τέτανος, διφθερίτιδα, κοκκύτης, έρπητας ζωστήρας

4. Αντισύλληψη και εμμηνόπαυση

- Αντισύλληψη: Η επιλογή αντισυλληπτικής μεθόδου γίνεται ανάλογα με την επιθυμία της ασθενούς και μετά από φυσική εξέταση και κατάλληλο εργαστηριακό έλεγχο.
- Αντισύλληψη σε ειδικές ομάδες και σε παχύσαρκη γυναίκα

5. Κακοποίηση και ενδοοικογενειακή βία

- Αναγνώριση της γυναίκας που έχει υποστεί βία
- Λήψη κατάλληλων δειγμάτων και προγραμματισμός επόμενων ιατρικών πράξεων
- Συμβουλευτική και καθοδήγηση

6. Παθήσεις έσω και έξω γεννητικών οργάνων – Θεωρητικό Υπόβαθρο

- Ανώμαλη αιμορραγία της μήτρας – παθολογία ενδομήτριας κοιλότητας
- Ινομώματα
- Ανωμαλίες αιδοίου
- Λοιμώξεις αιδοίου και κόλπου
- Σαλπινγο-ωοθηκικό απόστημα
- Δυστροφία αιδοίου, δερματοπάθειες, σύνδρομο αιδοϊκού άλγους
- Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- Φλεγμονώδης νόσος της πυέλου
- Παθολογία μήτρας & ωοθηκών
- Όγκοι πυέλου
- Χρόνιο πυελικό άλγος
- Ενδομητρίωση και αδενομύωση
- Έκτοπη κύηση
- Βαρθολίνειος κύστη

7. Προεγχειρητική – διεγχειρητική – μετεγχειρητική φροντίδα

- Σύνδρομο οξείας αναπνευστικής δυσχέρειας
- Αιμοδυναμική εκτίμηση
- Καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση ενήλικα
- Αλλεργική αντίδραση σε φάρμακα
- Οξεία απώλεια αίματος
- Χειρουργική φροντίδα γηριατρικού ασθενούς

8. Επεμβατικές και Διαγνωστικές Πράξεις

- Τοποθέτηση συσκευής σπινάλ (τουλάχιστον 20)

9. Χειρουργικές επεμβάσεις

- Κοιλιακές υστερεκτομίες με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 10 ως χειρουργός
- Κολπικές υστερεκτομίες με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 5 ως χειρουργός

- Παρασκευή οπισθοπεριτοναϊκού χώρου: Διάνοιξη πλατέως συνδέσμου, παρασκευή αποφραχθείσας ομφαλικής αρτηρίας, παρασκευή ανάγγειων χώρων (παρακυστικού – παραορθικού – προκυστικού – κυστεοκολπικού - ορθοκολπικού), αναγνώριση και παρασκευή μεγάλων αγγείων (έξω και έσω λαγονίων), αναγνώριση και παρασκευή ουρητήρα, μητριάας αρτηρίας και άνω κυστικής αρτηρίας) στο πλαίσιο διενέργειας κοιλιακής υστερεκτομίας με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 5 ως χειρουργός
- Εκπυρήνιση ινομυωμάτων με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 5 ως χειρουργός
- Διαγνωστικές ή κλασματικές διαγνωστικές αποξέσεις ενδοτραχήλου/ενδομητρίου ως Χειρουργός, το ελάχιστο 25.

Β. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Κατά την εκπαίδευση στην Αναπαραγωγική Ιατρική, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αποκτήσει όλες εκείνες τις βασικές γνώσεις σχετικά με την φυσιολογία και την παθοφυσιολογία του εμμηνορρυσιακού κύκλου και τις βασικές αρχές αντιμετώπισης των επιπλοκών των Τεχνικών Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στην Αναπαραγωγική ιατρική

1. Εμμηνορρυσιακός Κύκλος: Βασικές Αρχές

- Φυσιολογία του εμμηνορρυσιακού κύκλου
- Βασική αναπαραγωγική ενδοκρινολογία (πρωτοπαθής και δευτεροπαθής αμηνόρροια, διαταραχές εμμήνου ρύσεως, υπερπρολακτιναιμία, υπερτρίχωση, σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών)

2. Κλιμακτήριος και Εμμηνόπαυση: Βασικές Αρχές

- Κλινικές εκδηλώσεις και διαγνωστική προσπέλαση
- Συμβουλευτική και Θεραπευτικές επιλογές
- Πρώιμη Ωοθηκική Ανεπάρκεια: Διάγνωση – Συμβουλευτική – Αντιμετώπιση

3. Υπογονιμότητα και Τεχνικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

- Υπογονιμότητα: διάγνωση και αντιμετώπιση
- Σύνδρομο υπερδιέγερσης ωοθηκών
- Τεχνικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής
- Προγνωστικοί παράγοντες για επίτευξη κύησης
- Τεχνικές διατήρησης γονιμότητας

4. Υπερηχογραφικές Δεξιότητες

- Μέτρηση αριθμού ωοθυλακίων (antral follicle count)
- Μέτρηση διαστάσεων ωοθυλακίων.

Γ. ΟΥΡΟΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Κατά την εκπαίδευση στην Ουρογυναικολογία και τις διαταραχές πυελικού εδάφους, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αποκτήσει όλες εκείνες τις βασικές γνώσεις γύρω από την διάγνωση της ακράτειας ούρων και των διαταραχών του πυελικού εδάφους καθώς και να αποκτήσει τις βασικές χειρουργικές δεξιότητες αποκατάστασής τους.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στην Ουρο-γυναικολογία και διαταραχές πυελικού εδάφους

1. Διάγνωση και αντιμετώπιση ακράτειας ούρων

- Λήψη ιστορικού
- Εκτίμηση παραγόντων κινδύνου
- Εξοικείωση με την ουροδυναμική μελέτη και εκτίμηση αυτής

2. **Διάγνωση και αντιμετώπιση χαλάρωσης πυελικού εδάφους**
  - Εκτίμηση των διαταραχών (πρόπτωση μήτρας, κυστεοκίλη, ορθοκίλη, εντεροκίλη και πρόπτωση κολπικού κολοβώματος)
  - Εξοικείωση με το POP-Q
  - Εκτίμηση παραγόντων κινδύνου
  - Ασκήσεις πυελικού εδάφους
3. **Επεμβατικές Πράξεις**
  - Τοποθέτηση κολπικών πεσσών με ελάχιστο αριθμό μεγαλύτερο ή ίσο των 10 (≥ 10)
5. **Χειρουργικές Επεμβάσεις**
  - Πρόσθια Κολπορραφία με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο των 10 (≥ 10) ως Χειρουργός
  - Οπίσθια Κολπορραφία με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο των 10 (≥ 10) ως Χειρουργός.

Δ. ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΡΑΧΗΛΟΥ ΚΑΙ ΑΙΔΟΙΟΥ

Η εκπαίδευση στις Προκαρκινικές αλλοιώσεις τραχήλου και αιδοίου πραγματοποιείται κατά τους τελευταίους μήνες του 4^{ου} έτους της ειδικότητας (Σχήμα 1). Ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αποκτήσει όλες εκείνες τις θεωρητικές και κλινικές δεξιότητες για να μπορεί να εκτελεί άρτια μία διαγνωστική κολποσκόπηση και να μπορεί να λαμβάνει βιοψίες τραχήλου. Παράλληλα, οφείλει να είναι σε θέση να μπορεί να καθοδηγήσει και να συμβουλευτεί σε θέματα πληθυσμιακού ελέγχου.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στις Προκαρκινικές αλλοιώσεις τραχήλου και αιδοίου

1. **Προδιηθητικές αλλοιώσεις τραχήλου**
  - Αναγνώριση βλαβών
  - Συμβουλευτική και πληθυσμιακός έλεγχος
  - Αντιμετώπιση
2. **Προδιηθητικές αλλοιώσεις αιδοίου**
  - Αναγνώριση βλαβών
  - Συμβουλευτική
  - Αντιμετώπιση
3. **Επεμβατικές και Διαγνωστικές Πράξεις**
  - Διαγνωστικές κολποσκοπήσεις με ή χωρίς λήψη βιοψιών με ελάχιστο αριθμό μεγαλύτερο ή ίσο των 20 (≥ 20)
4. **Χειρουργικές επεμβάσεις**
  - Κωνοειδής εκτομή τραχήλου με αγκύλη διαθερμίας με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον 5 ως χειρουργός.

Ε. ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

Κατά την εκπαίδευση στη Γυναικολογική Ογκολογία, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αποκτήσει όλες εκείνες τις γνώσεις που σχετίζονται με τη διάγνωση, τη σταδιοποίηση και την επιλογή θεραπείας για τις συχνότερες γυναικολογικές κακοήθειες.

Στόχοι Βασικής Εκπαίδευσης στη Γυναικολογική ογκολογία

1. **Καρκίνος ενδομητρίου**
  - Συμπτώματα και προδιαθεσικοί παράγοντες
  - Ιστολογικοί τύποι
  - Σταδιοποίηση
  - Επιλογή κατάλληλου θεραπευτικού πλάνου (συζήτηση και παρουσίαση περιστατικού σε ογκολογικό συμβούλιο)

- Επιλογές διατήρησης γονιμότητας και συμβουλευτική
- 2. Καρκίνος τραχήλου μήτρας**
  - Συμπτώματα και προδιαθεσικοί παράγοντες
  - Ιστολογικοί τύποι
  - Σταδιοποίηση
  - Επιλογή κατάλληλου θεραπευτικού πλάνου (συζήτηση και παρουσίαση περιστατικού σε ογκολογικό συμβούλιο)
  - Επιλογές διατήρησης γονιμότητας και συμβουλευτική
- 3. Καρκίνος ωοθηκών**
  - Συμπτώματα και προδιαθεσικοί παράγοντες
  - Ιστολογικοί τύποι
  - Σταδιοποίηση
  - Επιλογή κατάλληλου θεραπευτικού πλάνου (συζήτηση και παρουσίαση περιστατικού σε ογκολογικό συμβούλιο)
- 4. Καρκίνος αιδοίου**
  - Συμπτώματα και προδιαθεσικοί παράγοντες
  - Ιστολογικοί τύποι
  - Σταδιοποίηση
  - Επιλογή κατάλληλου θεραπευτικού πλάνου (συζήτηση και παρουσίαση περιστατικού σε ογκολογικό συμβούλιο)
- 5. Τροφοβλαστική νόσος της κύησης**
  - Συμπτώματα και προδιαθεσικοί παράγοντες
  - Σταδιοποίηση
  - Επιλογή κατάλληλου θεραπευτικού πλάνου (συζήτηση και παρουσίαση περιστατικού σε ογκολογικό συμβούλιο)
  - Παρακολούθηση θεραπείας
  - Συμβουλευτική σε επόμενες κυήσεις
- 6. Επεμβατικές και Διαγνωστικές πράξεις**
  - Βιοψία ενδομητρίου σε επίπεδο εξωτερικού ιατρείου με αριθμό βιοψιών τουλάχιστον 10
  - Παρακέντηση ασκτικής συλλογής για διαγνωστικούς λόγους υπό υπερηχογραφική παρακολούθηση με ελάχιστο αριθμό παρακεντήσεων τις 5.

ΣΤ. ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Κατά την εκπαίδευση στην Παιδική και εφηβική γυναικολογία και σεξουαλική υγεία, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να εξοικειωθεί και να αναπτύξει όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις που είναι απαραίτητες για τη διάγνωση και την αντιμετώπιση των συχνότερων διαταραχών που σχετίζονται με την παιδική και εφηβική ηλικία. Επίσης, ο ειδικευόμενος πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει πιθανά φαινόμενα βίας ή κακοποίησης και να μπορεί να παράσχει την αντίστοιχη συμβουλευτική.

Στόχοι βασικής εκπαίδευσης στην Παιδιατρική και εφηβική γυναικολογία και σεξουαλική υγεία

- 1. Διερεύνηση εμμηνορρυσιακών διαταραχών**
  - Πρωτοπαθής αμηνόρροια – Διαγνωστική προσπέλαση
  - Δευτεροπαθής αμηνόρροια – Διαγνωστική προσπέλαση
- 2. Ειδικά ζητήματα στην εφηβεία**
  - Κύηση και εφηβεία
  - Αντισύλληψη στην εφηβική ηλικία

- Κουλιακό άλγος και εφηβεία
- Κυστικά μορφώματα ωοθηκών και εφηβεία
- 3. Βία και σεξουαλική κακοποίηση**
- Αναγνώριση σεξουαλικής κακοποίησης και παροχή κατάλληλης συμβουλευτικής
- Αναγνώριση φαινομένων βίας και παροχή κατάλληλης συμβουλευτικής
- Ακρωτηριασμός έξω γεννητικών οργάνων και παροχή κατάλληλης συμβουλευτικής και δυνατοτήτων αποκατάστασης
- Αναγνώριση τραυμάτων αιδοίου, κόλπου και περινέου και παροχή κατάλληλης ιατρικής φροντίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

Οι στόχοι του 9^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσης πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γυναικολογίας και Μαιευτικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας (EBCOG – PACT, 2018) που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS) καθώς και του εκπαιδευτικού προγράμματος Gynecological Endoscopic Surgical Education and Assessment – GESEA της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Γυναικολογικής Ενδοσκόπησης (European Society of Gynecological Endoscopy – ESGE).

Στόχοι εκπαίδευσης στη Γυναικολογική Ενδοσκόπηση

1. Λαπαροσκοπήσεις

- Απλές διαγνωστικές λαπαροσκοπήσεις με έλεγχο βατότητας των σαλπίγγων
- Λαπαροσκοπήσεις με συμφυσιόλυση
- Λαπαροσκοπική εξαίρεση έκτοπης κύησης
- Λαπαροσκοπική στειροποίηση
- Λαπαροσκοπική εξαίρεση κυστικού μορφώματος
- Λαπαροσκοπική εξαρτηματοεκτομή

2. Υστεροσκοπήσεις

- Διαγνωστικές υστεροσκοπήσεις
- Εκτομή πολυποειδούς μορφώματος
- Εκτομή ινομώματος Τύπου 0 ή 1 κατά FIGO (έως 4 εκ.)

Για την επιτυχή ολοκλήρωση των ενδοσκοπικών στόχων, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να συγκεντρώσει συνολικό αριθμό μεγαλύτερο ή ίσο των 15 (≥ 15) λαπαροσκοπήσεων και 20 (≥ 20) υστεροσκοπήσεων. Σε κάθε περίπτωση το πλήθος των διαγνωστικών επεμβάσεων δεν δύναται να υπερβαίνει το αντίστοιχο των επεμβατικών της αντίστοιχης κατηγορίας. Το σύνολο των επεμβάσεων κάθε κατηγορίας πρέπει να πραγματοποιούνται με τον/την εκπαιδευόμενο/-μενη στη θέση του χειρουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Κατά το 10^ο και τελευταίο κατ' επιλογήν εξάμηνο της εκπαίδευσης, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να επιλέξει ένα από οκτώ γνωστικά αντικείμενα με βάση τα ενδιαφέροντά του και που θα μπορούσε να αποτελέσει πεδίο μελλοντικής εξειδίκευσής του.

Διευκρινίζεται ότι δίνεται η δυνατότητα η εκπαίδευση του 10^{ου} εξαμήνου να πραγματοποιηθεί σε Κλινική ή Εξειδικευμένο Κέντρο του Εξωτερικού που μπορεί να παρέχει το προς εκπαίδευση

αντικείμενο.

Με βάση την υπό στοιχεία Α2δ/Γ.Π.οικ.9106/5-2-2016 Υπουργική απόφαση «Καθορισμός της διαδικασίας τοποθέτησης ιατρών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα προς απόκτηση ειδικότητας» (314 Β'), ορίζονται τα κάτωθι γνωστικά πεδία ως επιλέξιμα για εκπαίδευση εξαμήνου:

- Α. Εμβρυομητρική ιατρική
- Β. Γυναικολογία (καλοήθειες παθήσεις)
- Γ. Αναπαραγωγική ιατρική
- Δ. Γυναικολογική ογκολογία
- Ε. Ουρο-γυναικολογία και διαταραχές πυελικού εδάφους
- Στ. Νοσήματα κατώτερου γεννητικού συστήματος και σεξολογία
- Ζ. Παιδιατρική και εφηβική γυναικολογία
- Η. Παθήσεις Μαστού

Οι στόχοι του 10^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσης πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γυναικολογίας και Μαιευτικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας (EBCOG – PACT, 2018) που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS).

A. ΕΜΒΡΥΟΜΗΤΡΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Εμβρυομητρικής ιατρικής, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει ανώτερες υπερηχογραφικές δεξιότητες, να εξοικειωθεί με τις επεμβατικές προγεννητικές διαγνωστικές μεθόδους καθώς και να αναπτύξει όλες εκείνες τις γνωστικές δεξιότητες για να μπορεί να καθορίσει το πλάνο παρακολούθησης στις συχνότερες παθολογίες της κύησης αλλά και επικοινωνιακές δεξιότητες για να μπορεί να παρέχει συμβουλευτική σε ειδικές κατηγορίες ασθενών.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Εμβρυομητρικής Ιατρικής

- 1. Υπερηχογραφικές δεξιότητες**
  - Προσδιορισμός Doppler μητριάων αρτηριών
  - Προσδιορισμός Doppler μέσης εγκεφαλικής αρτηρίας
  - Προσδιορισμός Doppler φλεβώδους πόρου
  - Αναγνώριση συχνότερων συγγενών και χρωμοσωμικών ανωμαλιών
- 2. Επεμβατικές προγεννητικές διαγνωστικές μέθοδοι**
  - Αμνιοπαρακεντήσεις, απαιτείται να έχει παρακολουθήσει κατ' ελάχιστον 20 από τις οποίες να έχει εκτελέσει ο ίδιος τις 5 (σε μονήρεις κύσεις)
  - Λήψη χοριακών λαχνών, απαιτείται να έχει παρακολουθήσει κατ' ελάχιστον 20
- 3. Παθολογία Κύησης**
  - Συμβουλευτική του ζευγαριού και ακριβής περιγραφή του κινδύνου στις συχνότερες μαιευτικές χειρουργικές / διαγνωστικές επεμβάσεις
  - Συμβουλευτική του ζευγαριού στις συχνότερες παθολογίες της κύησης (υπερτασική νόσος στην εγκυμοσύνη, προϋπάρχον σακχαρώδης διαβήτης, πολύδυμες κύσεις, χολόσταση της κύησης και επιλόχειος κατάθλιψη)
  - Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης σύνθετων ψυχοκοινωνικών προβλημάτων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης
  - Διαχείριση κύσεων με κατάχρηση ουσιών της μητέρας

B. ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ – ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Γυναικολογίας - καλοήθων παθήσεων, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση και τις θεραπευτικές

επιλογές (συντηρητικές και επεμβατικές) των συχνότερων καλοήθων γυναικολογικών νοσημάτων.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Γυναικολογίας – Καλοήθειες Παθήσεις

1. Διάγνωση και επιλογή θεραπευτικών μέτρων

- Χρόνιο πυελικό άλγος
- Μηνορραγίες – Μηνομητρορραγίες
- Πυελική φλεγμονή
- Ενδομητρίωση

2. Υστεροσκοπικές δεξιότητες

- Εκτομή ινομυωμάτων τύπο 2 κατά FIGO
- Εκτομή ή εξάχνωση ενδομητρίου

3. Λαπαροσκοπικές δεξιότητες

- Λαπαροσκοπική υστερεκτομή
- Λαπαροσκοπική αντιμετώπιση ενδομητρίωσης
- Λαπαροσκοπική αντιμετώπιση σαλπινγγοωθηκικών αποστημάτων
- Λαπαροσκοπική συμφυσιόλυση

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του κατ' επιλογήν εξαμήνου της Γυναικολογίας απαιτούνται 30 ή περισσότερες υστεροσκοπήσεις ως χειρουργός και 30 ή περισσότερες λαπαροσκοπήσεις.

Γ. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Αναπαραγωγικής Ιατρικής, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση, τη συμβουλευτική και τις θεραπευτικές επιλογές για την ολιστική αντιμετώπιση του υπογόνιμου ζευγαριού.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Αναπαραγωγικής Ιατρικής

1. Προγεννητική αντιμετώπιση υπογόνιμου ζευγαριού

- Συμβουλευτική υπογόνιμου ζευγαριού
- Από κοινού επιλογή θεραπευτικών μέσων
- Αναγνώριση γενετικών διαταραχών
- Προεμφυτευτική διάγνωση

2. Διαταραχές ωοθυλακιορρηξίας

- Σύνδρομο Πολυκυστικών Ωοθηκών: Διάγνωση και αντιμετώπιση
- Πρόκληση ωοθυλακιορρηξίας
- Διαταραχές θυρεοειδούς και διαταραχές εμμήνου ρύσεως
- Αντιμετώπιση υπερπρολακτιναιμίας

3. Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή

- Ενδομήτρια σπερματέγχυση με ελάχιστο αριθμό ιατρικών πράξεων μεγαλύτερο ή ίσο με 10 ($\geq$ 10) ως Χειρουργός
- Αναγνώριση και αντιμετώπιση συνδρόμου υπερδιέγερσης ωοθηκών.

Δ. ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Γυναικολογικής ογκολογίας, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση και τις θεραπευτικές επιλογές προκαρκινικών βλαβών αιδοίου και τραχήλου, αρχόμενου καρκίνου ενδομητρίου καθώς και να παράσχει συμβουλευτική και να εκτελεί χειρουργικές επεμβάσεις που αποσκοπούν στη μείωση του κινδύνου κακοήθειας λόγω γενετικής προδιάθεσης.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Γυναικολογικής Ογκολογίας**1. Διάγνωση βλαβών αιδοίου και τραχήλου**

- Κολποσκόπηση και λήψη βιοψιών
- Αναγνώριση βλαβών αιδοίου και λήψη βιοψιών

2. Γενετική συμβουλευτική**3. Χειρουργικές δεξιότητες**

- Κωνοειδής εκτομή τραχήλου με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10 ως Χειρουργός
- Αρχόμενος καρκίνος ενδομητρίου (λαπαροσκοπικά ή με λαπαροτομία) με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10 ως χειρουργός
- Εξαρτηματοεκτομή (λαπαροσκοπικά ή με λαπαροτομία) με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10 (≥ 10) ως Χειρουργός

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του κατ' επιλογήν εξαμήνου της γυναικολογικής ογκολογίας απαιτείται η βαθμολόγηση του εκπαιδευόμενου με ελάχιστο το 5 στις διαγνωστικές μεθόδους και η εκτέλεση 10 ή περισσότερων επεμβάσεων σε κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες.

Ε. ΟΥΡΟ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΥΕΛΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Ουρο-γυναικολογίας και των διαταραχών του πυελικού εδάφους, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση και τις θεραπευτικές επιλογές που αφορούν την ακράτεια ούρων και τη πρόπτωση μήτρας.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Ουρο-γυναικολογίας και Διαταραχών Πυελικού Εδάφους**1. Διαγνωστική προσέγγιση προπτώσεων και ακράτειας ούρων**

- Ουροδυναμική μελέτη
- Επιλογή κατάλληλης θεραπευτικής επιλογής στην ακράτεια ούρων
- Εκτίμηση προπτώσεων και εφαρμογή του POP-Q

2. Χειρουργικές πράξεις

- Τοποθέτηση ταινίας δια των θυροειδών τριμμάτων με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο με 10 (≥ 10) ως Χειρουργός
- Κολπική υστερεκτομή με αριθμό επεμβάσεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο με 10 (≥ 10) ως Χειρουργός

ΣΤ. ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΤΩΤΕΡΟΥ ΓΕΝΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΕΞΟΛΟΓΙΑ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο των Νοσημάτων του κατώτερου γεννητικού συστήματος και της σεξολογίας, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση και τις θεραπευτικές επιλογές που αφορούν στα συχνότερα νοσήματα του αιδοίου και των διαταραχών της libido. Σημαντική πτυχή του συγκεκριμένου εξαμήνου είναι η προσέγγιση και η συμβουλευτική κακοποιημένων γυναικών καθώς και η αντιμετώπιση γυναικών που έχουν υποστεί ακρωτηριασμό των γεννητικών τους οργάνων.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο των Νοσημάτων κατώτερου γεννητικού συστήματος και σεξολογίας**1. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την προσέγγιση, διάγνωση και συμβουλευτική**

- Γυναικών που έχουν υποστεί ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων
- Γυναικών που έχουν υποστεί κακοποίηση
- Γυναικών με δυσπαρεύνια

- Γυναικών με βλάβες αιδοίου
- 2. Χειρουργικές πράξεις**
- Εξάχνωση κονδυλωμάτων με αριθμό ιατρικών πράξεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο με 10 (≥ 10) ως Χειρουργός
- Χειρουργική εκτομή βλαβών αιδοίου με αριθμό ιατρικών πράξεων τουλάχιστον μεγαλύτερο ή ίσο με 10 (≥ 10) ως Χειρουργός
- Πλαστική αποκατάσταση μετά από ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων τύπου ΙΙΙ

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του κατ' επιλογήν εξαμήνου των Νοσημάτων του κατώτερου γεννητικού συστήματος και της σεξολογίας απαιτείται η βαθμολόγηση του εκπαιδευόμενου με ελάχιστο το 4 στις περιπτώσεις της πρώτης κατηγορίας δεξιοτήτων και η εκτέλεση τουλάχιστον 10 επεμβάσεων σε κάθε μία από τις τρεις κατηγορίες. Αναφορικά με τις επεμβάσεις αποκατάστασης γεννητικών οργάνων μετά από ακρωτηριασμό αρκεί η συμμετοχή ως Α' βοηθού ή η θεωρητική επάρκεια για την εκτέλεση της επέμβασης επιβεβαιωμένη σε πρόγραμμα.

Ζ. ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

Στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Παιδιατρικής και εφηβικής γυναικολογίας, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται να αναπτύξει δεξιότητες αναφορικά με τη διάγνωση και τις θεραπευτικές επιλογές που των συχνότερων γυναικολογικών νοσημάτων κατά την παιδική και εφηβική ηλικία. Σημαντική πτυχή του συγκεκριμένου εξαμήνου είναι η προσέγγιση παιδιών και εφήβων καθώς και των γονέων/κηδεμόνων.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο της Παιδιατρικής και Εφηβικής Γυναικολογίας

- 1. Διερεύνηση διαταραχών της ήβης και της εμμηνου ρύσεως**
  - Πρώιμη ήβη
  - Καθυστερημένη ήβη
  - Πρωτοπαθής αμηνόρροια
  - Διαταραχές των έξω γεννητικών οργάνων
- 2. Συνήθη γυναικολογικά ζητήματα στην παιδική και εφηβική ηλικία**
  - Διερεύνηση κολπικών εκκρίσεων
  - Διερεύνηση χρόνιου και οξέος κοιλιακού άλγους
  - Διερεύνηση εξαρτηματικών όγκων
  - Αντισύλληψη και εφηβεία.

Η. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ

Η εκπαίδευση του 10^{ου} εξαμήνου στις Παθήσεις Μαστού είναι συνέχεια της βασικής εκπαίδευσής και των στόχων που έχει λάβει ο εκπαιδευόμενος από το 2^ο εξάμηνο της εκπαίδευσής του. Στο εξάμηνο αυτό οι εκπαιδευόμενοι με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις Παθήσεις Μαστού καλούνται να τελειοποιήσουν τις διαγνωστικές τους δεξιότητες και παράλληλα να συμμετάσχουν ενεργότερα στην χειρουργική και μετεγχειρητική αντιμετώπιση των κακοηθειών του μαστού. Διευκρινίζεται ότι οι στόχοι του 10^{ου} εξαμήνου της εκπαίδευσής πληρούν τις βασικές αρχές εκπαίδευσης της ειδικότητας της Γυναικολογίας και Μαιευτικής όπως ορίζονται από το πρόγραμμα εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κολλεγίου Μαιευτικής και Γυναικολογίας (EBCOG – PACT, 2018) και υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιατρικών Ειδικοτήτων (European Union of Medical Specialists, UEMS).

Η άσκηση του 10^{ου} εξαμήνου πραγματοποιείται σε Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική. Στην περίπτωση που η Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική Προέλευσης δεν διαθέτει Τμήμα Παθήσεων Μαστού ή δεν μπορεί να παράσχει την απαιτούμενη εκπαίδευση, ο εκπαιδευόμενος

δύναται να μετακινηθεί σε άλλη Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική με την σύμφωνη γνώμη των δύο Διευθυντών. Όταν δεν υπάρχει δυνατότητα μετακίνησης σε άλλη Μαιευτική – Γυναικολογική Κλινική δύναται ο εκπαιδευόμενος να μετακινηθεί σε Χειρουργική Κλινική με βάση την προηγούμενη διαδικασία.

Στόχοι εκπαίδευσης στο κατ' επιλογήν εξάμηνο των Παθήσεων Μαστού

1. Κλινική εξέταση και διάγνωση

- Λήψη ατομικού και οικογενειακού ιστορικού
- Κλινική εξέταση μαστού
- Διαφορική διάγνωση συχνότερων νοσημάτων μαστού
- Πληθυσμιακός έλεγχος
- Εκτίμηση κινδύνου, συμβουλευτική, γενετική προδιάθεση και προληπτικές παρεμβάσεις
- Διαχείριση των παθήσεων μαστού
- Παρακολούθηση γυναικών με καρκίνο μαστού (follow-up)

2. Απεικονιστικός έλεγχος μαστού

- Εκτίμηση μαστογραφίας και άλλων απεικονιστικών τεχνικών (υπερηχογράφημα, μαγνητική τομογραφία κ.ά.)

3. Επεμβατικές διαγνωστικές μέθοδοι

- Βιοψίες με βελόνη με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10
- Χειρουργικές βιοψίες μαστού με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10

4. Χειρουργικές επεμβάσεις

- Εκτομές όγκων μαστού με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10, εκ των οποίων οι 5 ως χειρουργός
- Μαστεκτομές με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10, εκ των οποίων οι 5 ως χειρουργός
- Λεμφαδένας φρουρός μασχάλης ή λεμφαδενεκτομή μασχάλης με ελάχιστο αριθμό επεμβάσεων τις 10, εκ των οποίων οι 5 ως χειρουργός

Στο επίπεδο εκπαίδευσης του 10^{ου} εξαμήνου, ο/η εκπαιδευόμενος/-μενη καλείται για τις βασικές διαγνωστικές δεξιότητες 1 και 2 να κατακτήσει επίπεδο γνώσεων που αντιστοιχεί σε Βαθμολογία 5 καθιστώντας τον ικανό να μπορεί να εποπτεύει τον/την εκπαιδευόμενο/-μενη του 2^{ου} εξαμήνου που εκπαιδεύεται στο αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο.

ΑΡΘΡΟ 4
ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Εγκρίνεται το Βιβλιάριο Εκπαίδευσης Ειδικευομένου όπως περιλαμβάνεται στην αριθμ. 824/21-10-2021 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κε.Σ.Υ., ως παράρτημα και αναπόσπαστο μέρος αυτής και παρέχεται στους ειδικευόμενους από τα εκπαιδευτικά κέντρα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

-Γρ. Υπουργού Υγείας
-Γρ. Αναπλ. Υπουργού Υγείας
-Γρ. Υπηρεσιακού Γραμματέα
-Γρ. Γεν.Γραμματέα Υπηρεσιών Υγείας
-Γρ. Προϊσταμένης Γεν Διεύθυνσης
-Γρ. Προϊσταμένης Διεύθυνσης
-Δ/ση Ιατρών, Λοιπών Επιστημόνων και
Επαγγελματιών Υγείας,
Τμήμα Α΄